

# ШЫҢ

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ НЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕТТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ НЫЗЫЛ ХООРАЯ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1960 ч.  
СЕНТЯБРЬ  
29  
ЧЕТВЕРГ

№ 229 (4713)

Өртөө 20 коп.

## СЭКП-ниң партийжи ажылдакчыларының төлээлери Польша Улус Республикаже үнүккен

Совет Эвилелиниң Коммунист партиязының партийжи ажылдакчыларының СЭКП ТК-ның президиумунуң кеңешинде калдыт, СЭКП Свердловск обкомунун бирги секретары А. П. Кирилленко баштык болуп төлөөлери Польшаның Каттышка аймак партиязының Төп Комитетинин чаланып 26-да Москвадан Варшавага чоруккан. Төлөөлөр ПКАП-ның партия органдарының болгаш партия организациаларының үлестер, көдө ажыл-агый болгаш идеологиялык ажал-талас-биле ажыл-чорудулганың дүжүлүгү-биле талыжар. Белорусс вокалыга төлөөлери СЭКП ТК-ның аппаратының харым-салгалы ажылдакчылары, Польша Улус Республиканың Совет Эвилелинде эчкени Яшук элчиги черинде ажылдакчылары үзүн. (СЭТА)

## ЭЪТ, ЧУУРГА, ДҮК САДАР ПЛАН ХУССАА ВЕТИНДЕ КҮҮСЕТТИНГЕН

Көдө ажыл-агыйның ажыл-ишчилери мал ажалының продуктулары белектеринин чыл планын хуусаа беткиде күөсөдип турар дугайын рапорттарың уругулулушкан. Сентябрь 25-те Башкыр АССР күүрүмге эът садар планын 104,7 хуу күөсөткөн болгаш чуурга, дүк садар планын база ажык күөсөткөн. Ол-ла үеде Вологда область эът белектеринин чыл планын 100,8 хуу, чуургадан—108 хуу күөсөткөн. Бряск областын көдө ажыл-агыйның ажыл-ишчилери эът садарының чыл планын 100,4 хуу күөсөткөн. Областын колхоздарында болгаш совхозтарында эът бүүдүрери эрткен чылдан ол-ла үези-биле дөңсөөртө, 1,5 катан өскөн. Областа мал чеминге дөңсөөртө кукуруза салдуу 1959 чылдан 25 катан хөйну белектерин. (СЭТА)

# ЧЕПСЕГЛЕНИИШКИНИҢ ЧҮГЛЕ БҮГҮ-НИИТИ БОЛГАШ БҮРҮН ДҮЖҮРЕРИ ДЕЛЕГЕЙГЕ БЫЖЫГ ТАЙБЫҢНЫ ХАНДЫРАР

### Н. С. Хрущевтуң Гленковка ужуражышышкынарны болгаш беседалары

НЬЮ-ЙОРК. ССРЗ-ниң Министрлер Чогулуниң Дараазының чанында парлагал болуунуң сентябрь 25-те адынатканы болза:

Сентябрь 24-те болгаш 25-те — суббота биле воскресеньеде КНО-нун Кол Ассамблеязының сессиязының хураллары болган. Совет төлөөлери баштыгы Н. С. Хрущев бо хүнерде Нью-Йорктан 60 километр черде, КНО-да совет төлөөлөргө черинде чайла турар Гленков дээр улут эвес хоорайжыгышка бар деп шийтериле алган.

Украин ССР-ниң төлөөлериң удурутчузу Н. В. Подгорный, Белорус ССР-ниң төлөөлериң удурутчузу К. Т. Мазуров, Чехословакияның Социалист Республиказының төлөөлериң удурутчузу Новотный, Болгар Улус Республиканың төлөөлериң удурутчузу Т. Живков, Румын Улус Республиканың төлөөлериң удурутчузу Г. Георгу-Дж, даштыкы херектер министрлери болгаш төлөөлериң өске-даа келгүнери сентябрь 24-түн өртенде Н. С. Хрущевтуң чаланып 24-түн өртенде ооң-биле кады чайлажар чорукканнар.

Ооң даарга хүнүде Польша Улус Республиканың төлөөлериң баштыгы эш В. Гомулка болгаш төлөөлериң келгүнери Гленковка база чөд бергенер.

Венгрияның болгаш Албанияның төлөөлериң баштыгына Совет чалыкты баштыгының чалышымын турла-ла, олар Гленковка чайлакта бар аргам чок болган. Кол Ассамблеяны бо төлөөлөргө хамарыштыр кызыгарлаашкыны хемчеглери-биле күдөспартмент оларың Матхеттенниң девискөриңден үнерия хоруудан турар.

Төлөөлериң баштыгыны Нью-Йорктун дааш-шимөөниң күдүмүчүлүгү чоруп турганың соода, парка эң-не байтай салгустер, арыг агарын тызыр, бодуштуң кава-чараш черинге беседалажар аргалык болганнар. Мыччалы-даа аңаа база-ла ажыл үргүтүшкен турган.

Хүнүң ийги чартымында Каттышкан Араб Республиканың президентин Гамаль Абдель Насер Н. С. Хрущев-биле ужуражар дөш Гленковка чөд берген. Совет чалыкты баштыгы-биле КАР-ның президентинин аразыга найралдыг беседа болган.

Эртенде эгелөөш, Н. С. Хрущевтуң болгаш ооң аалчыларының Гленковка келгүнери ыракта мурунчула-ла, совет төлөөлөргө черинде чайлааның чанында дык хөй корреспондентлер, фотопортретлар болгаш кино тиргүүчүлери, телевидение компанияларының төлөөлөкчилери чылгын келген турганнар.

Көдө, президент Насерниң чоруй барганың соода, корреспонденттер Н. С. Хрущев оларың айтырылларың харым бөөрүн кызымаккай-биле дилеп туруп бергенер. Олар ону долгандыр сарый туруп кавнар, Н. С. Хрущев шуут караңгы дүшкүжө чедир журналистерин мурун былаажым салган айтырылдарын харылаар ужура таварылган.

Парлакта болуу ол беседаның бижин алган, мычанган ооң дугайың да өтүттү мооң адында киирген. — Насер-биле Силерниң беседаларың дугайың чугалап берип көрүрөм? — деп, журналистерин бирөөш Н. С. Хрущевтен дидеэн.

— Бистер беседа үезинде ниити айтырыллар талазы-биле санал-ооң салчуушкуну кылган бис — деп, Н. С. Хрущев чугалаан.

Бистин беседаның кол-ла төлөөлөрү, чөпсегленишкениң дүжүрери болгаш тайбыны быжылдаары дөш демсел болган чүве. Бистер президент Насер-биле хоочун таныш улус болгай бис, мычанган тус-тузубу эки харылааны түдү турар бис.

— Силерниң Насер-биле беседаның үрө-түңөдиг болган деп санап турар Силер бе? — деп, бир өске корреспондент айтырган.

— Ие, мычар санап турар мен — деп, Никита Сергеевич харылаан.

Айтырыг. Тито-биле ужуражар бодал турар Силер бе?

Н. С. Хрущев. Бистер мыңды ужуражышкының дугайың тодаргай дугуржуп албаан бис, мычала-да бистер ооң-биле ужуражар боор бис деп бодал турар мен.

Айтырыг. Матхеттенден үнгөш, мында Гленковка чүте чедип калгенилер ол?

Н. С. Хрущев. Матхеттенде койтунар чок шыкжал, олар мында бар-дыр. Мен койтунарга дыкка-ла мык кижи мен ийин.

Айтырыг. Барың талакы чурттарың камгалалы Чөөн чүтке, Совет Эвилелиниң кызыгарларының чоотуче өжүргөн турар ужуражар деп барың-герман генерал Шпейдель Вашингтонга көп чугалаан болгай. Ол делегация дугайында чүтү чугалап болур Силер?

Н. С. Хрущев. Шпейдель маңа келген калдык-даа чач түве чугалаан. Ол чүте Гитлерин демократияның идеяларын өттүлдүр чүтү чугалап болур Силер?

Айтырыг. Максимиан болза Совет Эвилели биле Каттышкан Штаттарың өтештирер дөш келчидар деп анган парлага делегация-дыр. Бу айтырыг талазы-биле Силерниң бодалыңар канчыл?

Н. С. Хрущев. Эптештирилге — экин эртир-ле күштүг өскө болгай ол. Мычала-да совет-америк харылааларың өжүрүлгөңү херөөне Максимианың дуаламчы-зымы алырыңа белең бис.

Айтырыг. Насер чөпсегленишкениң дүжүрериң айтырылгың талазы-биле Силерниң-биле чөпсө-решир-дир бе?

Н. С. Хрущев. Мен ону айтырбаан мен.

Айтырыг. Чөпсегленишкениң дүжүрериң талазы-биле бодуңуң калдык-бир саналдарың дугайың ол чугалады бе?

Н. С. Хрущев. Президент Насер Кол Ассамблеяга болу чүве чугалаар болгаш бо айтырыг талазы-биле бодуңуң бодалың ол чугалаар боор.

Айтырыг. Барың Германияны чөпсөглөр дугайында айтырыг талазы-биле барың чүк күрүлө-лериң туржунуң дугайында чүтү чугалап болур Силер?

Н. С. Хрущев. Олар чөпсөгленишкениң дүжүрериң дугайында, а шымы-биле чугалаарга, чөпсөгленишкениң хымыралы дугайында чугалап турар херизинде-ле, ооң-биле кады чөпсөгленириң үргүчүлүгү, эң-не агрессия күрүлөң — барың Германияны чөпсөглө турар чоруй барың чүк күрүлө-лериң туржунуң кол-ла чөрдү-дө-лит чүдүдериң бирөөш болур.

Айтырыг. Маңа, бир эвес мычар чугалап болур чүве болза, капитализмниң чүрөөне боттарыңарың туржунуң дугайында чүтү чугалап болур Силер?

Н. С. Хрущев. Капитализмниң чүрөө мында-дыр, а мен коммунист кижиң чүрөө-биле кады мен. Мычанган бистер чалгыс планетага чурттап болуш шыкжал бис. Чөпсө-гү-мыраан дугулак шувалгачы аңжы эрин боду-ла ашак кылмып алыр чоруктар капитализмниң чуртка үргү-чү болур чүве болгай. Мычанган ол эр кырган кадымың шыкжалыңга хандыкшыр хөңү чок-даа болза, олар кады чурттап олурар болгулар. (Каткы).

Оон соода Н. С. Хрущев капитализм болгаш социализм күрүлө-лөр бот-боттарыңа мык эвес-даа болза, кады чурттаарың өржөк чү-гү-да деп чугалаан.

Айтырыг. Чугалап көрү-нө, КНО-га Силерниң дүңүң чугала-нарга хамарыштыр бодуңуң чүтү бодал турарың Насер Силерге чугала-ды бе? Ону кадык-бир хевирниң тайылбырлаан-на ийизим?

Н. С. Хрущев. Бодуңуң аал-чымың мурунуга мыңды айтырыгың тургускан болууза, ону хүңдүлө-вө-нүм ол болур ийик. Ооң ужурунда мыңды айтырыгың салбаан мен.

Айтырыг. Ол бодуңуң эгелөө-шкениң-биле-да чугалаан чалык-эвесе?

Н. С. Хрущев. Силер — нажар американдыр силер, беседа үезинде президент-биле чүтүң дугайың чугалаашканымың сөгдөдип алыр деп турар. Силер бүгү-ле кадык-чөдөй, орта кижиңер шыкжал эжик-тен кирер силер бе, азы артык эжикти ажылап турар силер бе.

(Каткы). Мычанган беседа чоруп турган үезинде чугалаашкан айты-рылгар дугайың силерге дөш-ле чугалап бербөс мен.

Айтырыг. Силерниң мында үшкү кайта болжон бар-дыр, мычанган Нью-Йоркка кылганнар шыкшал мыңды парлага конферен-циямы оон чорудуп болур шык-жал Силер?

Н. С. Хрущев. Маңа оон өржөк чүгүлө чок-тур. Мычан чуга болза «ангы-ангы делегация-ге» болуп турган деп комулап тур-ган болгай силер, а ам силерниң-биле чалгыс делегация, чөпсө-глө чугалааш болур мен. (Каткы).

Бистин бөгүңү беседаныкы Кол Ассамблеяга мооң чугалаан бодалдарыңа немелде тайылбыр кыл-ларың күзөр ийик мен. Дөргө Гертер журналистер мурунуга мен Каттышкан Национал Организациа-зыңа дайын чарлаан деп делегация болгай. Шыныг кылмып, силер-ниң-биле ужуражышкының үезинде мооң чугалаан чүдүлериңиң хандык бербезин силерден, дөргө журналистерден дилеп тур мен.

Каттышкан Национал Организа-цияның секретариатың тургү-зуун эскертириң өржөк чүгү-лүмүң дугайында чугалаан чүдү-лүмүң катталарың күзөр ийик мен. Мооң саналым дөргө Хаммар-шельде удурутчукай утламаан чүве. Херектин ужуру болза оон хуурунда эвес, чү дөргө дөргө Хаммаршельд чүте АШН-тың баш-тап турары чурттарың бөдүңүң туржун камгалап турарыңды.

Мычала-да делегейде ангы-ангы социал болгаш политиктиң тургү-лүгү чурттап туруп турар. Америка-ның Каттышкан Штаттары болза барың чүк күрүлө-лериңиң шериг бөдүңдөңшкениңде кирип, капитализмни чурттары төлөөлөп турары билиңдир болгай. Ол — империализмниң агрессия күрүлө-лөр. Социализмни чурттарың туржунуң барың ба-за-ла билер болгай силер. Олар тай-бынга мыкшалдыг политиканы чорудуп турар. Мычарага нейтрал-дыг туржунуң барымаалап турар мыңды чурттап база бар-дыр. Олар-ның эң-не колдугалары: Индия, Ин-донезия, Каттышкан Араб Респуб-лика, Бирма, Афганистан, а ол шык-жал Австрия, Финляндия, Швеция болгаш өске-даа чурттар болур.

Мыңды болганга делегей болза үш бөлүкө тода хувайтканын түр-лөр күрүлө-лөрдөн тургустунган шы-кжалык. КНО-нун чыгыне секретари-ын ап көрөгө, амгы үеде ол Барың чүк күрүлө-лериңиң шериг бөдүңдөңшкениңде кирип турар күрүлө-лериң туржун камгалап турар. Оок ужурунда кажан ол Аймак чок чоруй Чөүлелиниң ийне азы Кол Ассамблеяны шийтерип бот-тандырда чүте бир бөлүк чурт-тарың, тодаргайлаарга бодуңуң тө-лөөлөп турары бөдүңүң эрге-ажымы барымдаалан, ону ол чорудуп турар болгай кавчар. Ол чоруй күрүлө-лериң өске бөдүңдөң-шкениң — социализм болгаш нейтрал-

дыг чурттарың эрге-ажыктарыңа таарышпас алаар болбайна.

Чөгү-на мооң ужурунда бистер ол чорук мооң соңгар мычар үргүчүлөп болбас деп санап турар бис. Бистин бодал турарымы-биле алырга, Кол Ассамблеяны болгаш Аймак чок чоруй Чөүлелини шийтерилер КНО-нун чыгыне секретари чаксаан хуурунда эвес, а алзын иш төлөөлөкчилериг кол-лективтиң күөсөкчи орган, харын-даа үш секретариаттан тургустун-ган чыгыне секретариат-даа бот-тандыр ужурут. Мычанган бир эвес АШН-тың баштап турар күрү-лериңиң бөдүңү КНО-нун мыңды күөсөкчи органыңа дөргө Хаммар-шельдин депшиңи көр чүве болза, бистер оон отбалавс ийик бис, чүте дөргө бистер ону ол күрүлө-лериң төлөөлөкчиси деп билер-ле болгай бис.

Ооң-биле чөргөштор ол чыгы-не секретариата социализмни чурт-турдун болгаш нейтралдыг чурттар-дан база кандидаттар депшиңиңге турар ужурут. Мычанган ам Кат-тышкан Национал Организациа-зың шийтерилер амдыралга бот-тандырда оон секретариаты болза күрүлө-лериң үш бөдүңдөңшкени шийтүүнүң эрге-ажыктарың барым-даалар көөр апар.

КНО-нун секретариатың мычар тургү-лөргө чөпсөгленишкени дү-жүрериң айтырылгың шийтерил-лериңге база дөшү болур-дур. Чү-гө? Бир эвес чөпсөгленишкени дү-жүрериң дугайында дугуржунуң чөдип апар болууза, Каттышкан Национал Организациаың уде-ругаа-биле ажылаштыңар деле-гейин чөпсөкчиг күштерин тургузар апар бис дөргөңү бөгү-ле чурттар херек кырында чөпсөрекиң турар болгай.

Мычанган бистер чөпсөглениш-кени дүжүрериң дугайында болгаш делегейиң чөпсөкчиг күштерин тургузарың дугайында дугуржуп ашкан дийик бис деп бодал алынар. Ол күштерин кым команда-ларың? деп айтырып турар бис.

Оларны маршал Малиновский командадыр бе? Ол дүжүлүгүң шериг удурутчузу болгай, ону эки билер мен. Мычар силер доран-дан — чүте Малиновский чүвөл? — деп, айтыра бээр ийизан силер. Ол дүр-мүң бээр айтырыг-дыр. Америка-нашар турган мыңга дөргө — ол алаба-дужаалга НАТО-нун чөпсөк-чиг күштериниң амгы команда-ла-чымы Норстеди олурут болза дө-лө-лө-дүр. Мыңды-даа болза маршал Малиновский дөргө команда-лар та-лазы-биле Норстедтен эки деп сана-рар кижи мен. Нейтралдыг чурттар турар — чүте улут күрүлө-лөр бот-тарың командачыларың депши-вистин эрге-ажыктарымың база-ла камгалаары күзөр бис, мычан-ган чыкжэ, маршал Америк командачы болдуларың күзеп турар бис — дигейлер.

Бистер бо кандидаттар талызы-биле дугуржуп ап шыдаар бис бе? —

деп, силерден айтырып тур мен, дөргө силер. Дугуржуп ап шыдавс деп бодалар мен. Силер бистерниң кандидаттарымың күзөп албас силер, бистер силерниң кандидатура-лар Норстеди хүлөөп албас бис, а Шпейдельди силер боттарыңар-ла депши-вистеңер тодаргай болгай (Каткы). Америк кандидаттарымың бисе силерниң чөпсөрөшпестеңер база тодаргай көстүп турар. Ол чүд дөргө делегейиң чөпсөкчиг күш-терин тургузар дугайында дугур-жуп алыр чөдө болууза деп чү-вө-дир. Бир эвес КНО-нун чөпсөкчиг күштери амгымы шыкшал мычар ажылдаттырар, бир эвес оларны Хаммаршельд кара чаксаан башка-рар чүве болза оон кадык-да-а эки чүдү үнес. Бистер Конгоңуң чыкжэңден ону көрүп тур бис.

Конгоңуң чалга КНО-дан чөпсөк-чиг күштер-биле дуалаарың дил-дид. Чөпсөкчиг күштерин шына-ла чоруткан, мычала-да олар дил-дид кылган турган хоойлу бээр чаксаак удурут хөдөйиң туруп берген. Ол чөпсөкчиг күштер аэродромнар, радиостанция, харылааларга бот-тарың хымылазың тургузуп ал-ган, оон-биле дуалайың, харын-даа Лумумбаның хоойлу бээр чакса-аның ажылың бергедеткени бил-дир болгай силер.

Лумумбаны чүте дөшүп турар бис? — дөргөңү капырлаштыр чү-гү-лө-дүр. Чүте дөргө, ол болза парламентаңың бадылааны, конго улустуң шийип алганы хоойлу бээр чаксаак премьер-министри дүр. КНО-нун амы-биле чоруткан шериглер Лумумбаның чалыкка чү-те удурут хөдөйиң туруп берген? Чү-гө дөргө, ол чорук колониализм им-периализмни күрүлө-лөр ажыкты болган-дыр. Хаммаршельд чорукту камгалаарың туржунда турар бөдүңү бодуңуң чүтүн конго улус-туң эрге-ажыктарың барымдаалап удурутчуңуң чүтүң турар Лумум-баның чалык чок кылмың олар күзеп турарлар.

КНО-нун чыгыне секретари Хам-маршельд болза Чөмбө дуалап тур-ар. А Чөмбө — эскерикчи, конго улустуң эрге-ажыктарың сардыкы болган болгай. Бистин чуртка рево-люцияңың байдалыңа хамарыштыр Чөмбөн ап көөр болза, ол — Пета-лар-дыр. Конго чаксаак удурут хөдө-йиң турар полковник Мобутуң КНО-нун мурунда дөргө Хаммар-шельд Конгода дөшүп турар. Мыч-арага Мобуту дөргө — дөргө бот-дир. Ам база-ла бистин бөдүңшкениң дө-мөшлөшторүң ап көөр болза, ол дөргө бистин улустуң сывырыканы Врангел, Колчак азы төгүтүнү ө-скө-даа мыңды анжымың шаарлары-дыр. Чалгыс өскө-биле чугалаарга, хоойлу бээр чаксаак удурут хөдөйиң турар күштерин Каттышкан Национал Организа-цияның мурунда Хаммар-шельд дөшүп турар. Ол дөргө, тай-бынга мыкшалдыг — социализм болгаш нейтралдыг чурттарың эвес, харын бөлги колониалдарың

болгаш оларга сеткил каттыштырып турар Американы Каттышкан Штат-тарың политиканы КНО-нун чыгы-не секретари Конгода чорудуп тур-рар дөшү ол-дур.

База бир чикжеткен ап көрөдө. Бир эвес чөпсөгленишкени дүжү-рериң чөдип апар болууза, а ону чөдип апар бис дөргөңү мен бүү-рөр мен, — бир эвес КНО-нун чөп-сөкчиг күштерин тургузуп апар болууза, КНО-нун амгы тургузуу турда ол шериглер чүгө барың талакы күрүлө-лериң эрге-ажыктарың илериңди турар чалгыс кижиңиң, чы-кжэ дөргө, дөргө Хаммаршельдин команда-лазыңа болу берип болур-дур.

Мычанган, боттарыңар-даа бодал көрүндөң, дөргө силер, бистер, Совет Эвилели болгаш социализм дө-лө-лө-дүр чурттарың мыңды байдал турда чөпсөгленишкени дүжүрериңге, мыңды удурутчуңуң адында турар улустар аразыңың чөпсөкчиг күштерин тургузарыңа чөпсө-рөш болу бис бе? Чок, чөдө хөр-жөк.

АШН-тың болгаш шериг бөдүңдө-лө-лө-рүң талазы-биле аңаа хандыгың турар чурттарың эрге-ажыктарың база билер болур, — бир эвес КНО-нун чыгыне секретариаты социализмни чурттарың төлөөлөкчиг турган болза, олар база биске бүүрөп шы-давастар болгай. Мычанган, КНО-нун секретариатың чалгыс кижи удурутчуңуң адында ол-бо талазың бүүрөвөс чоруй талааларга билдин-дир болур ужурут. КНО-нун чыгы-не секретариатыңа чүгө барың чүтүкү төлөөлөкчиг болгаш социализмниң делегейиң төлөөлөкчиг эвес, харын нейтралдыг чурттар-ның төлөөлөкчиги база кирген тур-рар ужурут, мычарада чөд деле-гейге тайбыны болгаш чурттар аразы-нда чалгай кожа-хөлөө харыла-ларны хандырар төлөөдө делегей шынарлың айтырылгыңың талазы-биле шийтерилер күштериниң се-кретариат чөдө чөштү-биле таар-ыштырып болур.

Бөдүрөр бе, бистин туржунуң Хаммаршельдин шуут бодуңга удурут эвес-тир. КНО-нун хүлөп ап турар шийтерилери КНО-да кирип турар ол-бо чурттарың эрге-ажы-ктарыңа когарал чөдирбөс төлөөдө, аны-бүрү политиктиң болгаш социал тургузулганың бүтү күрүлө-лериң тайбың кожа-хөлөө догу-наарың хандырар турар мыңды, улам сайыраңгай организациың хө-лө-лө-лө-дүр дилеп турарымың бо-дур. Бистин туржунуң мыңды. Ол дөргө, чөдө дайымыр эвес, харын-даа кончук тайбың туруш-тур. Бир эвес оок боду чогуур чурттарың төлө-лөр болза, бир эвес ооң-биле кады бүтү айтырылгың кады шийтерил-лериң туруш дөш секретариата социализм болгаш нейтралдыг чурттарың төлөөлөкчиги бир дө-мөш бүрүн эрге-биле бар турар бол-за, дөргө Хаммаршельд-биле кады ажылдакчыраңа белең бис.

Хаммаршельдин бодуңуң кан-диданмыс-биле содурут дийеңи тур-рар улус-тур бис. Мычарага боду чаксаак үш арынныг болуп, үш бөлүк күрүлө-лериң хары угда төлө-лө-лө-лө-дүр мыңды кижиңиң ол албан дужаалга тыш база хөржөк. Ол мычар кылдымыс. Бурган үш арын-нарлыг турга дийир-ле боор харып. Мычала-даа ону кым-даа көрүп көрбөс. Мычанган ол чүгө чүдү-р-лериң бодалыңа-да чорудум. А Каттышкан Национал секретариатыңа үш кижи бар турарың кү-зөп турар бис.

Караңгылап келди. Бижини бер-ге-дир. Силерниң карактарыңар шо-луз шамал тур мен, дөргө журнали-стер, олар силерге хөрөк апар. (Каткы). Мооң-биле доозаайнар.

Журналистер Н. С. Хрущевка чет-тиргени илдеткенер.

Гленковка күш-ажыкчы хүн орай кезжэ доозулан.

Даартамында эртен, дыштанар хүнде, Польша Улус Республиканың төлөөлериң баштыгы В. Гомулка, ПУР-нун даштыкы херектер минис-три А. Рапацкий болгаш төлөөлө-риң өске-даа келгүнери эш Н. С. Хрущевка четкелеп келген.

Н. С. Хрущевтуң болгаш В. Го-мулкаың аразыңа найралдыг чугала-жышкыны болган.

Оон соода, парка салгустеш-кин айында Н. С. Хрущевка болгаш

В. Гомулкага журналистер четкелеп келгеш, чамдык айтырылгарга хара-лы бөөрүн олардан дидеэн.

КНО-нун Кол Ассамблеязының сессиязында Н. С. Хрущевтуң чугала-дан чугалазыңа холбашкан айты-рылгар база катан кичээңгейиңд тө-вүнде болу берген.

Журналистерниң бирөөш Н. С. Хрущевтан дараазында айтырыгың салган: — Чыгыне секретариат дугайында айтырыг силерниң, ам саналдан турарыңар шыкшал кылдыр ший-терилетпейн бээр чүве болза, ол чорук чөпсөгленишкени дүжүрери дугайында чугалажышкыңарга Совет Эвилели уламчылавыс дөшү ол бе, калдыкың?

Н. С. Хрущев. Чок, ол мыта диваны ол.



# Шиитпирлиг хүннөр

Областын барыг-ла бүгү районнарын колхозтарында болгаш совхозтарында нүсү дүжүт ажаап алышкыны болгаш күрүнге тараа садарын ажлы тергин узамдыгышынын оюм чоруп турар деп СЭКП обкомунун 27-де болган бюрүзү демделген.

Сентябрь 25-теги байдал-биле алырга областын колхозтарында болгаш совхозтарында бүгү тараа култураларының 28,6 хуузу сыпта бурбушаан. Чамдын районнарада тараа ажаап алышкыны неэки терин кирбейн тур-р чоруну эптикер аргажон байдал деп санаар ужурулуг. Ылангыя Тес-Хем район (СЭКП райкомунун секретары эш Аркача, райкүссемнун даргазы эш Олак) 1458 га тараа култураларының чүгө 561 газын, азы 38,5-ле хуузу ажаап алган, Чаа-Хал районун колхозтарында (район секретары эш Бегин, райкүссемнун даргазы эш Доржулай) 4516 га тараа ам-даа нестинмэн. Ол ышкыш Бай-Тайга, Өвүр, Барын-Хемчик, Сүт-Хал болгаш Чөөн-Хемчик районнарада, база Каа-Хем болгаш Таңды районнарын чамдын колхозтарында болгаш совхозтарында ажаап алышкын дык хомудаашкынын чоруп турар.

Ажаап алышкында хомудаашкынын чорутуң кол чылдагааны чүдөл дие СЭКП-ниң районнарын, райкүссемнарны база амыл-агыл удуруткучуларының организачы ажылының кош-наз-биле тайылбырлаттынар. Ылангыя сөөлүг 5 хонукта ажап алышкынын темпизин мурунда турганында кудулай берген чоруну эптикер аргажон байдал деп санаар херек. Моон мурундагы беш хонуктарның түнөли-биле алырга, Таңды районда бир комбайнга онаштыр хүнде 14 ганы ажаап турган болза сөөлүг беш хонукта 8 га чедир, ол районун «Тинлеге» совхозунга 16 га турганында 6 га чедир кудулай берген. Ол чорун болза ажаап алышкын машиналарының дык хай шактарда анаа турары-биле тайылбырлаттынар.

Тарааның чидиргилери-биле демисел ам-даа бедир деңгөлдө тургустунмаң, чамдын амыл-агыларда, ылангыя Таңдының «Тинлеге», «Межегей», «Кызыл партизан» совхозтарында болгаш өске-да амыл-агыларда чиге-тараның чидирин 50 хуу чедир турар. Мурунда ажаап алдынган черинч мажаан дырбаш-биле бөлдүргөш бастырага га бургуудан 2—3 центнер чедир турар. Ол ышкы комбайнардан шаңче, шаңнардан күрүне силдартырың тараа сөөртү орунтарда тараа он-он тонну-биле тектүп турар фантылар бар.

Бө бүгү байдал болза күрүнге тараа белеткээр чугула политиктиг ажыла шаптык ужураштырып, областың көдөз амыл-агы амыл-ишчилеринин бо талазы-биле боттарынга алган социалистик хүлээлгенин күсседирин узамдытырып турар. Сентябрь 25-теги медал-биле алырга Бин-Хем район болгаш Таңдыда «Межегей» совхоз, Сталин аттыг колхоз, Каа-Хемниң «Ленинчи орук», «Октябрь 30 чылы» колхозтардан өске амыл-агылар күрүне мурунга ыдынтыг хүлээлгенин күссөтпөз болуп турар.

Артыншылдыг тараа културалары бар турбуше-ле хамынтың мурунда бодунун амбарын долдуур ургаш, оон артыннан күрүнге садар дээр, бодунун хуузуна кызыгы эрге-амыш хараар шын эвес хөеннерин чамдын амыл-агы удуруткучуларында бар болуп турганын СЭКП обкомунун бюрүзү буруу шаап демделген.

Большевиктериниң чаңчыл болган талаптыг мөзү-шынары болза, бодунун мурунда салдынган сорулгаларың чугаажонка күсседир болуп. Ычангаш район буруу, амыл-агы буруу октябрь 1-ниң бетинде, тараа садар талазы-биле күрүне мурунга хүлээлгенин ылавак күсседир, ол ышкы үрөзин болгаш мал чемнеринге фондуларың база колхоз, совхозтар аразының магадылал үрөзин фондузун четир хемчээлдин-биле ылавак үзүп белеткөз, күш-хүнгө болгаш өске-даа чарыдал фондуларын өөренип көргөн турар ужурулуг деп СЭКП обкомунун бюрүзү айтынар.

Ычангаш октябрь 1-ге чедир артан хүннөрдө бүгү-ле күштерин болгаш бар аргаларың долдуу-биле мобилизастар, сыпта-даа, тавычада-даа бүгү тарааларың чидирг чокка холга алып. Ылангыя тарааның чидиринге уду демиселге, ховуларда төгүлген мажартары, аңгыстарда нестинмейн артан тарааларың чырыңче кол кичээлгенин салырын СЭКП обкомунун бюрүзү онзалал демделген. Шолочалардан эгелээш студентилерге чедир, үлетпур, бүдүрүлгө, албан организация черлериниң амылчын, албан-хаанчыларындан эгелээш өг-була элдеринге чедир, кадарчылар, саанчылардан эгелээш тудуругуларга чедир киши-ле буруу 5 — 6 кг чедир бөзүн тараа чыыр болза ол он-он муң тонна тараа, кайгамчык улуг курлавыр болуп дээрзин ханызы-биле билдире чугула.

Коммунисттик партияның чолгаш Совет чазаттың делегейге быныг тайбың дээш, совет ижилериниң чыратылыг нелер үези дээш, бүгү чурттарның улустарының эп-сеткил матчылыгыны дээш чорудуп турар тайбыңга ынактылыг политиказынга, ылангыя КНО-нун Кол Ассамблеяның XV сессиязынга Н. С. Хрущевтиң ижиргени төгүлүг санылыңга хей-эйт кирген областың амылчы чоннары тараа дээш демиселге талаптыг чедижиннерин чедип ап болуп дээрзин СЭКП обкомунун бюрүзү быны-биле бузуруп турар.

Килограмм тараа буруу Төрөзүн чурттуң күш-шыдалын быныгларга болгаш делегейге тайбыңың хөзөн быныгларынга кайгамчык улуг салышкын болуп.

## ОБЛАСТА ДУЖУТ АЖААП АЛЫШКЫНЫНЫҢ БОЛГАШ КҮСКҮ АҢГЫС АҢДАРЫЛГАЗЫНЫҢ ЧОРУП ТУРАРЫНЫҢ МЕДЗЗЗИ (1960 чылдың сентябрь 25-те, хуу биле).

Районнарын колхозтары	Көскө тараа	Бөскөн тарааны бастырган хуузу	Ажаап алган кукуруза	Күскү аңгыс аңдарылганы
Танды	97,3	83,2	100,0	26,2
Каа-Хем	77,5	93,5	95,2	22,1
Барын-Хемчик	65,7	100,0	101,0	18,9
Сүт-Хал	64,0	100,0	88,9	16,7
Чөөн-Хемчик	58,2	98,0	100,0	5,6
Чаа-Хал	57,6	98,4	73,7	45,0
Улуг-Хем	52,7	98,5	100,0	25,9
Бин-Хем	52,3	99,8	69,2	9,6
Бай-Тайга	48,0	99,1	59,0	27,4
Өвүр	47,8	85,4	100,0	6,0
Тес-Хем	38,5	100,0	100,0	12,1
Совхозтар:				
«Кызыл партизан»	109,1	79,9	100,0	18,3
«Межегей»	95,7	92,2	100,0	39,1
«УТКА 25 чылы»	92,6	99,6	100,0	14,5
«Тинлеге»	88,6	95,2	100,0	47,0
«Бардык»	88,1	100,0	33,7	45,2
«Элегес»	61,2	82,3	100,0	12,8
«Өвк»	39,3	75,6	100,0	8,1

Сентябрь 25-не чедир областа тарааларың 71,4 хуузу, оон иштинде колхозтарда 65,4 хуузу, совхозтарда 84,3 хуузу нестинген. Областа мурунузың 90,9 хуузу ажаап алдынган. Областа нүсүк аңгыс аңдарылгазының планы 22,4 хуу, оон иштинде колхозтарда 20,1 хуу, совхозтарда 27,6 хуу күссөтпөз, кончуг оюм темпиде чоруп турар.

## ОБЛАСТА МАЛ ЧЕМНЕРИНИҢ БЕЛЕТКЕЛИНИҢ МЕДЗЗЗИ (1960 чылдың сентябрь 25-те, хуу биле)

Районнарын колхозтары	Сиген	Силос
Току	110,6	110,0
Чөөн-Хемчик	96,0	66,0
Өвүр	95,7	101,8
Каа-Хем	86,1	81,2
Эрзин	83,0	101,1
Чаа-Хал	47,5	40,8
Таңды	38,7	55,6
Тес-Хем	38,7	74,5
Улуг-Хем	36,3	35,3
Сүт-Хал	35,2	77,8
Бин-Хем	32,3	43,0
Барын-Хемчик	28,4	33,2
Бай-Тайга	20,8	53,6
Совхозтар:		
«Элегес»	98,1	23,6
«Бардык»	70,8	80,2
«Кызыл партизан»	63,3	66,0
«Межегей»	61,4	84,7
«Тинлеге»	53,6	86,1
«Өвк»	43,2	33,3
«УТКА 25 чылы»	38,3	18,6

Областа сиген планы 56 хуу, силос—56,9 хуу күссөтпөз.

## ОБЛАСТА КҮРҮНГЕ ТАРАА САДАР ХҮЛЭЭЛГЕЛЕРИНИҢ КҮССӨТТИНИҢ ТУРАРЫНЫҢ МЕДЗЗЗИ (1960 чылдың сентябрь 25-те)

Районнар	Күссөтпөз хуузу	Сөөлүг беш хонукта онзалдыг күссөткөн хуузу
Бин-Хем	113,6	58,0
Каа-Хем	85,1	117,1
Улуг-Хем	78,2	49,7
Чөөн-Хемчик	70,4	68,0
Танды	67,2	75,8
Чаа-Хал	50,6	—
Оон иштинде совхозтар:		
«Межегей»	109,0	91,8
«Кызыл партизан»	75,3	148,2
«УТКА 25 чылы»	58,0	—
«Тинлеге»	57,6	71,0

Сентябрь 25-не чедир областа күрүнге тараа садар хүлээлге 74,5 хуу, оон иштинде беш хонукта онзалдыг 83,3 хуу күссөтпөз.



Каа-Хем районун Ленин аттыг көдөз амыл-агы артелинде тууду амыл дүргөн темпаларың чоруп турар. Бо чылын колхозчу тууду-жулар бир шоланы, 500 баш мыйсыг бола мал кирер 2 инек калжанын, үш аал ишти чурттаар 3 чурталга бажынарын, бир бызаа калжанын, чынар бажыны болгаш өске-даа бүдүрүлгө туудуларын тууду хүлээлгенин элгеш, чедижинниң амылал турар. ЧҮРҮКТА: ийн аал ишти чурттаар 2 чурталга бажынары. Фото П. Гольцовтуу.

# Саазын кырында шиитпирлер, херек кырында байдалдар

1960—1961 чылдың кыжыга култура-чырыдышкын албан черлерин кышка белеткээриниң дугайында шиитпирин Бай-Тайга райкүссөмү бо чылдың февраль 27-де үндүргөн. Ол шиитпирин 2-ги чүү-лүдө айтты турары: «Районун култура-чырыдышкын албан черлериниң одаар ыжын бо чылдың апрель 25-те бурун белеткөөн турарын, оон клубтар эргелекчилеринге акт эзуаар хүлээткен турарын көдөз Советтерге, колхозтар баштаар черлериниң даргаларыңа хүлээлдер».

Шиитпирин аманда райкүссөм даргазы эш Ангыраш база райкүссөм комитет секретары эш Далай-оол ат салган. Бо чылдың апрель 12-де райкүссөм база-ла култура-чырыдышкын албан черлериниң кышка белеткелиниң дугайында № 62 шиитпирин хүлээп алган. Ол шиитпиринд бирги чүүлүдө мында диир: «Көдөз клубтарын, библиотекарларын чыгы уде белеткелени, одаар ыжын, иштик дериг-херекселдерин четчелер, чогуур үезинде ылгам, акт эзуаар күрүне комиссияга 1960 чылдың август 1-де хүлээткен турарын колхозтар болгаш көдөз Советтер даргаларыңа база култура кидининге хүлээлдер».

Ол шиитпирин аманда база-ла үстүдө азыныс даргалар ат салган. А херек кырында ол шиитпириниң канчаар күссөтпөгөнүн моон аманга көрөали. «Муракчы» болгаш «Кара-Хал» колхозтарда көдөз клубтар болгаш районун Култура бажыны белеткелени дооскан, ычалаа-даа, Култура бажынында аманга үстүдө азыныс ийн колхозтарда клубтар одаар ыжын четге дүжүрүп албаан. Сталин аттыг «Тинлеге», «Найрал», «Малчын» колхозтарда көдөз клубтарын белеткелени аманга үстүдө азыныс ийн колхозтарда клубтар одаар ыжын четге дүжүрүп албаан. Бо клубтарын дашында чыгыс-даа кубометр одаар ыжын дүжүртүмөн.

Сталин аттыг колхозтуң клубунун белеткелени чоктаа чаз эгелөөн. Ол колхозтуң даргазы турган эш Комбу болгаш ийн партия организацианың секретары эш Орусай олар култура-чырыдышкын албан черлериниң амылын чугулаал көрбөсөн. Ылангыя эш Орусай клубтуң фойеин өөреникчилерге күш-култура залы кылып бөөр дугайында айтмышкынын школа директоруна берген. Школа директору турган эш Калдар-оол фойеиниң шалазын дүр дүртүш, 1 мерт ажыг онгар чер кастырган. Ам ол клубта калдыг-даа амыл чорбастан, кино бөзүн үндүрер арга чок. Чүгө дие, көрүктүлөр залынче фойе таварып кирер. Ам фойеде улуг онгар казын каан. Библиотека эргелекчи бөзүн сондаан кирип, улуска сонга дамчаштыр номнар бижидип берип турар. Клубтуң 170 кубометр одаар ыжын тайгада чытышмаан.

Үстүдө көргөнниси райкүссөмнун № 62 шиитпиринде бешки чүү-лүдө мында диир: «Тинлеге» колхозтуң клубун бедидип, кышазын бо чылдың июнь 1-де дооскан турарын колхоз баштаар черинде болгаш көдөз Советтер негээр... Ам-ненин көдөзө шыгымы сагылар алган. Оон уламдыдан орукка өзал-ондөк болуп чоруттар барык туу-латтынып турар.

Кышка улур белеткел АТК-да колдууда доозулган. Эрги гаражын одалга системаның белеткелени доозулган, ажиктерин, сонгаларын кышка улур эки белеткөөн. Мастер-качаларын, четтерин чугулай, бузуу-ру дооступ турар. Олар материалдар-биле гаражың бүрүн хандыруу. Тин одалга системаны амыл-дып киреринге шуут белеткөөн. Ам амылчыларың ыжын, хөмүр даш-биле долу хандылар амылдар дооступ чыгаан.

— Кыш келген, ычалаа-даа бистин чаа гаражымын түдүүн чору-дуп турар «Коммунист» эргелекчи амылчы узамдытырып туруу берген. Бүгү амылдарың доозар, гаражың амылалаа кирер хуусаларыңа шадла-ла өрткөн болза-ла туудуңуң дооступ ам-даа ырак — деп, ол АТК-нун начальниги эш И. М. Воронов бүгү коллективтин мурунунда «Коммунист» эргелекчин идренди чыгуу негелден тургузуп чугулаал турар.

Октябрьның 43 чыл өвнүг амылчылар алган хүлээлгелерин хуусаа бетинде күсседир дөш областың коммунал амыл-агы АТК-зынын коллективни Никита Сергеевич Хрущевтиң КНО-нун Кол Ассамблеяның XV сессиязының амылгыга бөдү-биле киржин, оон мога чокка камгалап турарың тайбыңың хөрөөң-гө боттарының салышкынын кирер дөш моон сонгаар-даа улук кү-жөншкениң амылдарлар. Д. САРЫКАН.

# Тайбыңның херээңге салышкын

Төгүлүг чеди чылдың ийги чылың оналгаларын хуусаа бетинде күсседир дөш социалисттик чарышты калбартышмаан, областың коммунал амыл-агы АТК-зынын коллективни күженишкениң амыл-агы дээр. Бо чылдың январь айдан эгелөөш ол организация бүдүрүлгө планын ай санында 115 — 140 хуу күссөдир келген. Эрткен 8 айларын дүргүздө АТК-нын чылаачылары план эзуаар 2274200 тонна-километр чыгыт сөөртү оналгаларын 2895252 тонна-километрге чедирин, азы планын 128 хуу күссөтпөз. СЭКП ТК-нын ийн Плениумун шиитпирлеринге сөрүк кирген, ол АТК-ның чылаачылары август айда бүдүрүлгө планын тонна-километр талазы-биле 135 хуу, тонна-биле алырга 103 хуу күссөтпөз. Коммунисттик күш-ажымдын бригадалы деп белдик ат дөш демисел АТК-да калбарган.

Кызылдың тууду организациаларын болгаш районнарада коммунал тууду контроларын азы-бүрү материалдар-биле хандылар амылчы күссөдир турар 10 автомашиналардан тургустунган бригада коммунисттик күш-ажымдын бригадалы деп ат дөш демисештишпаан, бодунун мурунунда салдынган хүлээлгени алдарлы-биле күссөдир турар. — Бис план буруу август айда 3160 тонна чыгыт сөөртүп тургаш, 7392 тоннамы сөөртүп, планымысты 234 хуу күссөтпөз, 1045 литр бөзүнүн база кампап алдымыс.

Бо талазы-биле механик эш Логинов болгаш дугулар резиназын аар базымкын күжү-биле чартырынын тускай мергежидип амылчыны Прыжников олар улуг идея-лини көргүзүп, 2-2 саналдарың киригенер.

АТК-нын 6 автомашиналардан тургустунган бригадалы коммунист эш Абрамовтуң удуруткучу-биле Каа-Хем районун Ленин аттыг колхозунда дүжүт ажаап алышкынын кырып, сезон эгезинде тура амга чедир ийн амылдан турарлар. АТК-да партия, профсоюз болгаш комсомол организациаларынын эки амылчы маала дөмдөгөөрү артык эвес. Делегей байдалың болгаш чурт иштинде кол болушкунарын дугайында лекцияларын, бөсөдөлөрүн ийн боттарының күжү-биле азы хоорайдан лекторларын чалап тургаш үргүчү чорудуп турар.

«Чолаачы» деп аман солуну доктаамал үндүрүп, чамдык чугула таварылгаларда «Крокодил бистин АТК-да келди» — деп шүтүмүчүлөдү хуудушту үндүрүп турар. Чолаачыларын политиктиг билин болгаш тускай мергежидерин бедидер дөш АТК-да политинформациаларын, инструктажтарын чорудуу, техниктиг болгаш иштинин организациаларын хөдөш алыш, бүдүрүлгө-шингезтишс. Ол саналдарын амылчы азыныс биске он-он муң рубль түнүг камналганы бөөр — деп, АТК-ның кол инженерин, ийн рационализатору болгаш чогаалчы саналдарын хылап көр комиссияның даргазы эш Ложанов чугулап турар.

## РЕЙД

дүжүт ажаап алышкынының тө-ашке көдөз клубтарда култура-массалыг амылдар чорбайн турар. Бо чугула кампания үезинде көдө-жин култура-чырыдышкын албан черлерин боттарының амылчы хөвү тураларынче шилчипкен турар ужуруду бедидир болгаш. Бай-Тайга клубтарда агиткултурбригадалар амылдалаан. Чүгө бо чылым обла-стың бот-тыныгыч уран чүүе ку-руддезин үезинде бот-тыныгыч уран чүүе болгаш иштинде амылчы кезек үеде шимээр-шимээрден, көрүлдө өрткөн сонда соксаан.

Автоклуб малчылар алдарыңга болгаш сүт-бараан фермаларыңа кончуг ховар барып турар. Райкүссөмнун болгаш СЭКП райкомунун удуруткучу амылчылары култура-чырыдышкын албан черлериниң кышка белеткеленич болгаш култура-массалыг амылдарыңа чогуур кичээлгенин салып, дуза чедирбейн турар. СЭКП райкомунун болгаш райкүссөмнун амылчылары колхозтарга сургакчылап чедер берген, култура-чырыдышкын албан черлериниң амылчы, кышка белеткелени сонгуурлап көрбөй турар.

Клубтарын, библиотекарларын кышка белеткелени дугайында райкүссөмнун үндүргөн шиитпирини салын кырында артаан. СЭКП райкомунун култура-чырыдышкын талазы-биле амылчы харылап турар секретары эш Бөкчө оларын амылчыга чогуур кичээлгенин салбаан. Райкүссөмнун култура кидининиң эргелекчиси эш Стүзүк култура-чырыдышкын албан черлериниң кышка белеткелени болгаш оларын амылчы болуп чогууру-биле удуруткучу шаддайын турар.

СЭКП ТК-нын бо чылдың январь-да үндүргөн «Амгы үезин байдалында партияң пропаганданың сорулгаларың дугайында» докта-лында култура-чырыдышкын албан черлериниң амылчыга улуг кичээлгенин улаандырып, ол аман чөвөгө чыгып култура-чырыдышкын амылчы болуп чогууру-биле удуруткучу шаддайын турар. Ол ышкы идеологтуң айттырып талазы-биле чоктаа чаз СЭКП ТК-га болган чөвөгө хурал идеологтуң фронтунуң кол черлериниң бирөөн — култура-чырыдышкын албан черлерин болуп дээрзин баа айтынар.

Кыш ам мырмалы ажик амылчы чедип келген болгаш. Бай-Тайга районун култура-чырыдышкын албан черлериниң кышка белеткелени кышка хуусаа иштинде доозар дугайында чогуур кемчиги райкүссөм болгаш СЭКП райкому дүр-гөн амылчы сонгалаттымыс сорулгаларын бирөөн болуп турар.

«Шының» рейд бригадалы: Е. ЛОПСАН, «Тинлеге» колхозун колхозчуу, көдөз Советтин депутатты. З. НАМДАН, Дең-Терек чеди чыл шолочаның башкыны. Т. КЫЗЫЛ-ООЛ, «Шының» тускай корреспондентин.

## Чеди хонук үргүлчүлөөн

Чаа-Хал районун «Бурунгаар» колхоз тараа ажаап алышкынын, мал чеди белеткел амылчың хай-нышкынын үезинде колхоз амылчыга сазт ужураштырып, арага-лаар чорутуу үргүлчүлөөн турар. Мында чоңуң ортузунга култура-массалыг амылчы күшөдирлерин партия, совет органдарың кичээлге салбайн турар.

Сентябрьның аяк-каа хүннөринде Булуң-Терек суурга үш чеге куда доорган. Аман көдөз Советтин даргазы Доруймаа, оон оралачымы Лааза-Самбуу болгаш партия организацианың секретары Суудуй олар баш-

Бо четтериниң чылдыгыңче кичээлге салырынын дугайында АТК баштаар чегеде пассажирлер негел-делерин хай удуу тургузуп келген. Аман чедир оон кандыг-даа боттуг түнөөдөр үмөзүн томулдатчы. Чоңуң чыгуу негелдерин хандырып, четтериниң дарык чылды-ры пассажирлер АТК-зын амылдар чегиниң хөрө.

Х. ООРЖАН, автошоланың курсантымы.

## «Шының» материалдарының изи-биле

### „ДУВҮРЭЭЗИНИҢ БАЙДАЛ“

Мылдың эге-биле Бай-Тайга райо-нун колхозтарынын мал чемнерин белеткел турарының болгаш кыш-дылаашкыныга белеткел амылдары-ның четпес чоруттууну турарының дугайында корреспондентия № 214 «Шының» парлаттыган.

